

कर्मचारी समायोजन नियमावली, २०७४

(मिति २०७४ चैत्र मसान्तसम्म भएका संशोधन समेत मिलाइएको)

नेपाल सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

सिंहदरबार

कर्मचारी समायोजन नियमावली, २०७४

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित मिति
२०७४।१।२८

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७४ को दफा १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायकानियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भः (१) यीनियमहरूको नाम“कर्मचारी समायोजन नियमावली, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो नियमावलीतुरून्तप्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:विषयवा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

(क) “ऐन”भन्नाले कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “समिति”भन्नाले नियम ३ बमोजिमको सङ्घठन तथाव्यवस्थापन सर्वेक्षण समिति सम्झनु पर्दछ ।

३. समितिको गठनः (१) ऐनको दफा ४ बमोजिमको कार्य गर्न देहायबमोजिमको सङ्घठन तथाव्यवस्थापन सर्वेक्षण समिति रहनेछ :-

(क) सचिव, मन्त्रालय (सामान्यप्रशासन) - संयोजक

(ख) सहसचिव, प्रधानमन्त्रीतथामन्त्रिपरिषद्को कार्यालय - सदस्य

(ग) सहसचिव, अर्थ मन्त्रालय - सदस्य

(घ) सहसचिव, कानून, न्यायतथा संसदीयमामिलामन्त्रालय - सदस्य

(ङ) सहसचिव, सम्बन्धितमन्त्रालय - सदस्य

(च) सहसचिव, मन्त्रालय (सामान्यप्रशासन) - सदस्य-सचिव

(२) समितिले आवश्यकताअनुसार सम्बन्धितनिकायको प्रतिनिधि र विषय विज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (१) को खण्ड (ङ) बमोजिमको सदस्यले आफ्नो मन्त्रालयसँग सम्बन्धितविषयमा छलफल हुँदा समितिको बैठकमा भागलिनेछ ।

(४) समितिको सचिवालयमन्त्रालयमा रहनेछ ।

(५) सम्बन्धितमन्त्रालयले समितिका सदस्यलाई समितिको काममा पूरा समय कामगर्ने गरी खटाउन सक्नेछ ।

(६) समितिको बैठक तथाअन्यकार्यविधि समितिआफैले निर्धारण गरे बमोजिमहुनेछ ।

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः (१) समितिले नेपालको संविधानको अनुसूचीमाउल्लेख भएबमोजिमको अधिकारको सूची, नेपाल सरकार, (कार्य विभाजन) नियमावली, नेपाल सरकारद्वारा स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरण, कार्यप्रकृति र औचित्यसमेतको आधारमा सङ्गठन तथाव्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी देहायकाविषयमा नेपाल सरकारसमक्षसिफारिस गर्नेछ :-

- (क) संघ र प्रदेशमा रहने मन्त्रालयको सङ्गठन संरचना,
- (ख) संघमा रहने सचिवालय, आयोग, विभाग, कार्यालय वाएकाइ,
- (ग) प्रदेशमा रहने कार्यालय वाएकाइ,
- (घ) स्थानीयतहमा रहने कार्यालय, एकाइवा सेवा केन्द्र,
- (ङ) संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको सेवामा रहने सेवा, समूहवाउपसमूह,
- (च) संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको सेवामा रहने श्रेणी, तहवा स्तर,
- (छ) संघ, प्रदेश र स्थानीयतहमा रहने सेवा, समूहवाउपसमूहतथाश्रेणी, तहवा स्तरअनुसारको सङ्गठन संरचना र कायद्विवरण सहितको कर्मचारी दरबन्दी,
- (ज) श्रेणीको पदमाकार्यरत कर्मचारीलाई तहको पदमावातहको पदमाकार्यरत कर्मचारीलाई श्रेणीको पदमा समायोजन गर्नुपर्ने भए समायोजन गरिने श्रेणी वातहको पदको लागिचाहिने शैक्षिक योग्यता र नोकरी अवधिसमेतकाअन्यआधार र प्रक्रिया ।

(२) समितिले गाउँपालिका, नगरपालिका र उपमहानगरपालिकाको सङ्गठन संरचनातथा दरबन्दीसिफारिस गर्दा भौगोलिकअवस्था, जनसंख्या र वडा संख्याको आधारमा समानविशेषताभएकागाउँपालिका, नगरपालिका र उपमहानगरपालिकालाई विभिन्न समूह (क्लष्टर) माविभाजन गरी प्रत्येक समूहको प्रतिनिधित्वहुने गरी स्थलगतअध्ययनर्गान गराउन सक्नेछ ।

(३) समितिले महानगरपालिकाको सङ्गठन संरचनातथा दरबन्दीसिफारिस गर्दा सबै महानगरपालिकाको स्थलगतअध्ययन गरी गराई सो अध्ययनसमेतको आधारमाआवश्यकताअनुसार समानवा फरक फरक सङ्गठन संरचनातथा दरबन्दीसिफारिस गर्न सक्नेछ ।

(४) समितिले प्रदेशको सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दीसिफारिस गर्दा प्रदेशको भौगोलिकअवस्था, जनसंख्या र भौतिकपूर्वाधारसमेतको स्थलगतअध्ययनगर्न, गराउन सक्नेछ ।

(५) समितिले कुनै सेवा, समूहवाउपसमूहभित्र एउटै पदनाम रहेको पदलाई आवश्यकताअनुसार छुट्टाछुटै पदनामसिफारिस गर्न सक्नेछ ।

५. उपसमिति गठन गर्न सक्ने: (१) समितिले आफूले गर्ने कार्यसम्पादनमा सहयोग गर्न आवश्यकताअनुसार समितिको कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा सेवा सञ्चालनगर्ने निकायसमेतको प्रतिनिधित्वहुने गरी उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम गठन हुने उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तथाकार्यावधि समितिले तोकेबमोजिमहुनेछ ।

६. प्रतिवेदन पेश गर्ने: (१) समितिले सङ्घठन तथाव्यवस्थापन सर्वेक्षण गरिसकेपछि आवश्यकताअनुसार संघ, प्रदेश वा स्थानीयतहमध्ये कुनै तहको छुट्टा छुटै वाएकीकृत प्रतिवेदन नेपाल सरकारसमक्ष पेश गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) माजुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि समितिले संघ, प्रदेश वा स्थानीयतहवा सो अन्तर्गतको कुनै निकायको सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दीतत्कालनिर्धारण गर्न आवश्यकभएमात्यस्तो तहवानिकायको हकमाअन्तरिम प्रतिवेदन पेश गर्न सक्नेछ ।

७. सङ्घठन तथा दरबन्दी स्वीकृत गर्ने: (१) नियम ६ बमोजिम समितिले दिएको प्रतिवेदनको अधारमा नेपाल सरकारले संघ, प्रदेश वा स्थानीयतहमध्ये कुनै तहवानिकायको सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दी स्वीकृत गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दी स्वीकृत भएपछि मन्त्रालयले सरकारी सेवासँग सम्बन्धित सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दीनिजामतीकितावखानामादर्ता गराई त्यस्तो सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दीको विवरण संघको हकमा सम्बन्धित सेवा सञ्चालनगर्ने निकायमा र प्रदेश र स्थानीयतहको हकमा सम्बन्धितप्रदेश तथा स्थानीयतहमा पठाउनु पर्नेछ ।

तर प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवाको पदको दर्तासम्बन्धीव्यवस्थाप्रदेश तथा स्थानीयतहको कानूनबमोजिमहुनेछ ।

८. कर्मचारी खटाउने: (१) नेपाल सरकार तथा सेवा सञ्चालनगर्ने निकायले नियमज्ञबमोजिम स्वीकृत भएको प्रदेश र स्थानीयतहको सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दीमा समायोजन नभएसम्मकालागिकर्मचारी खटाउँदा ऐनको दफा ११ बमोजिम सरकारी सेवाकार्मचारीलाई कामकाजगर्न खटाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम खटाइएको कर्मचारीको पदाधिकार सेवा, समूह सञ्चालनगर्ने निकायको पुल दरबन्दीमा रहनेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम खटिएको कर्मचारीले निजको सेवाशर्तसम्बन्धीप्रचलितकानूनबमोजिमपाउने पारिश्रमिक र सुविधापाउनेछ ।

(४) यस नियमबमोजिमकर्मचारी खटाउँदा ऐनको दफा ५ बमोजिमको आधारमा खटाइनेछ ।

(५) यो नियमावलीप्रारम्भ हुनुभन्दा अघि प्रदेश र स्थानीयतहमा खटाइएको कर्मचारी यसै नियमावलीबमोजिम खटाइएको मानिनेछ ।

९. हाजिर हनु पर्ने: (१) नियम ८ बमोजिम खटाइएको कर्मचारी ऐनको दफाष्ठको व्यवस्थाको अधीनमा रहीआफू खटिइएको कार्यालयमाहाजिर हुनजानु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको समयभित्रहाजिर हुननजाने कर्मचारीलाई कानूनबमोजिमविभागीय सजायहुनेछ ।

(३) नियम ८ बमोजिम खटाइएको कर्मचारीलाई हाजिर गराई जिम्मेवारी दिनु त्यस्तो कर्मचारी खटिएको निकायवाकार्यालयको प्रशासकीयप्रमुखवाअधिकारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) नियम ८ बमोजिम खटाइएको कर्मचारी हाजिर हुनासाथ सम्बन्धितकार्यालयले सोको जानकारी मन्त्रालय, सेवा सञ्चालनगर्ने निकाय र निजामतीकिताबखानालाई गराउनु पर्नेछ ।

१०. समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः (१) ऐनको दफा ८ बमोजिम गठित समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिमहुनेछ :-

(क) सङ्घठन तथाव्यवस्थापन सर्वेक्षण समितिको कार्यमाआवश्यक सहयोग र समन्वयगर्ने,

(ख) समायोजन गर्ने वाकर्मचारी खटाउने प्रयोजनको लागि सम्पूर्ण सरकारी कर्मचारीको अद्यावधिकअभिलेख तयार गरी मन्त्रालय र सेवा सञ्चालनगर्ने निकायमा पठाउन मन्त्रालय, आयोग, सचिवालयवाकार्यालयका सचिवहरूलाई निर्देशनदिने,

(ग) समायोजन गर्ने वाकर्मचारी खटाउने सम्बन्धीविषयमाप्रदेश र स्थानीयतहमाआवश्यक पर्ने सङ्घठन संरचनातथा दरबन्दीकायमगर्ने सम्बन्धमा समन्वयगर्ने,

(घ) समायोजन तथाकर्मचारी खटाउने सम्बन्धीकामको अनुगमनगर्ने र तत् सम्बन्धमानिर्देशनदिने,

(ङ) अन्यावश्यककार्यहरू गर्ने ।

(२) समन्वय समितिको बैठक तथा अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(३) समन्वय समितिको सचिवालय मन्त्रालयमा रहनेछ ।

११. सहयोग गर्नुपर्ने: ऐन तथा यस नियमावलीबमोजिमको सङ्गठन संरचनातथा दरबन्दीसिफारिस गर्ने सम्बन्धमा समिति, उपसमिति र समितिले खटाएको कर्मचारीलाई आवश्यक सहयोग गर्नु संघ, प्रदेश तथा स्थानीयतहकाकार्यालय, पदाधिकारी तथा कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।
१२. बजेटसम्बन्धी व्यवस्था : समन्वय समिति, समिति र उपसमितिलाई आवश्यक पर्ने बजेटको व्यवस्था अर्थ मन्त्रालयले गर्नेछ ।
१३. बैठक भत्तातथा सुविधा: समितितथा उपसमितिका संयोजक, सदस्य, आमन्त्रित सदस्य तथा सो काममा खटिने कर्मचारीले अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत मापदण्डबमोजिम बैठक भत्ता र सुविधापाउनेछन् ।